

BRANDKÅRSTIDSKRIFT

N:r 7
September

Organ för Svenska Brandkårens Riksförbund.
Redaktion: Styrmansg. 1, Stockholm. Tel. 606308. Postg. 4870.
Redaktör och utgivare: Kaptén Erik Gillner.

1935
17 årgången

Promemoria

beträffande gällande brandskyddsbestämmelser för hotell och pensionat samt vissa brister i samma bestämmelser.

Av e. Länsnotarien *F. Arfwedson*, Stockholm.

Gällande brandskyddsbestämmelser för hotell och pensionat finnas intagna i Kungl. kungörelsen den 3 juni 1932 om ändring i vissa delar av Kungl. stadgan den 8 juni 1917 (Nr 474) angående hotell- och pensionatrörelse. (Svensk författningssamling 1932: Nr 177).

I. Klassificeringsbestämmelser.

I ovannämnda författning indelas hotellen och pensionaten enligt följande grunder:

A. *Med avseende å byggnadens beskaffenhet.*

1. Hotell eller pensionat må inrättas *i vilken våning som helst i stenbyggnader* och motsvarande byggnader. (§ 7 första stycket).

Till denna kategori räknas byggnad, vars ytterväggar och bärande konstruktioner äro brandsäkra*), vars mellanbottnar och innerväggar äro åtminstone brandhårdiga samt vars för utrymning avsedda trappor, därest de utförts är furu eller annat löst träslag, på undersidan äro åtminstone brandhårdigt beklädda. (§ 7 första stycket).

2. I *annan* byggnad än nyss sagts må hotell eller pensionat inrättas *i bottenvåning och våning en trappa upp*, dock endast under förutsättning att byggnaden är uppförd i — förutom källarvåning — *högst två våningar* och däröver vindsvåning inredd till *mindre än en tredjedel*. (§ 7 andra stycket). *Vindsvåning* i sådan byggnad må ej användas för härbärgerande av

*) Beträffande begreppen brandsäker, brandhårdig och flamskyddad se under V.

gäster. Vindsutrymme användbart till sovrum torde böra betraktas såsom *inrett*. Vid bestämmande av vad som skall anses utgöra *bottenvåning* och *våning en trappa upp* synas begreppen källarvåning och souterrainvåning böra likställas.

3. För kategorierna under A. 1 och A. 2 gäller härjämte, att *avbalkat utrymme* under trappa, avsedd för hotellets eller pensionatets utrymmande, skall förse med åtminstone flamskyddande beklädnad. (§ 7 tredje stycket).

Därest sådant utrymme icke *anringen* förse med flamskyddande beklädnad eller helt avstänges medelst täta väggar, förhindrar detta förhållande byggnadens användande för hotell- eller pensionatändamål.

Från bestämmelserna under A. 2 och A.3 får dispens icke beviljas med avseende å hotell och pensionat, inrättade efter den 1 januari 1933. (§ 33).

Bestämmelsen under A. 2 förhindrar mycket ofta en eljest önskvärd omändring av äldre byggnader för hotell- eller pensionatändamål, t. ex. beträffande tornförsedda äldre byggnader samt sådana äldre herrgårdsbyggnader, vilka äro uppförda i två våningar och däröver till mer än en tredjedel inredd vindsvåning.

Beträffande hotell eller pensionat, vilket redan den 1 januari 1933 var i drift, äger vederbörande länsstyrelse medgiva den dispens, som erfordras för att icke oskäligen kostnader skola åsamkas rörelsens innehavare, dock endast såvitt icke därigenom uppstår påtaglig fara för människoliv. (§ 33 mom. 1). Bestämmelsen kunde utan olägenhet hava utvidgats till att gälla även vid omändring av byggnader utav mindre omfattning, om utrymningsmöjligheterna inom desamma inrättades på ett fullt betryggande sätt. Utsikten att vid eldsvåda inom ett trähus förhindra sakskadorna

å gästernas tillhörigheter torde icke vara alltför stora vare sig i andra eller tredje våningen.

B. Med avseende å antal gäster och gästrum.

1. Sådan för hotell- eller pensionatändamål nyttjad byggnad, som inrymmer samtidigt högst åtta gäster och högst fyra gästrum samt icke utgör *del* av hotell eller pensionat i större omfattning, är undantagen från stadgans alla brandskyddsbestämmelser. (§ 4).

Föreskriften gäller oavsett huruvida de i rörelsen använda gästrummen äro belägna *högre* än i vederbörande byggnads bottenvåning eller huruvida inom byggnaden finnas flera sovrum än de i rörelsen nyttjade. För bedrivande av dylik rörelse erfordras endast *anmälan* till vederbörlig polismyndighet, och ingen som helst besiktning skall verkställas. (§§ 2 och 4).

Såsom *delar* av hotell eller pensionat i större omfattning anses uti en och samma rörelse nyttjade byggnader inrymmande sammanlagt *mer än* 8 gäster och 4 gästrum.

Rättvisligen borde stadgans brandskyddsbestämmelser utsträckas till att gälla beträffande varje gästrum beläget högre än byggnads bottenvåning. Vidare synes stadgan alltför lätt kunna på ett för polismyndigheten okontrollerbart sätt kringgås, därigenom att rörelseidkaren anmäler ett visst antal gästrum för rörelsens bedrivande och sedan utnyttjar flera.

2. Hotell eller pensionat inrymmande samtidigt högst sexton gäster och högst åtta gästrum äro undantagna från ett flertal av stadgans brandskydds föreskrifter. Vederbörande länsstyrelse har emellertid att *oberoende* av nämnda föreskrifter föreskriva vidtagande av de brandskyddsåtgärder, som i varje särskilt fall befinnas erforderliga. (§ 32).

Ordet "oberoende" synes missvisande, enär myndigheterna väl knappast kunna tänkas föreskriva andra säkerhetsåtgärder än just sådana, som i stadgan finnas angivna såsom icke utan vidare tillämpliga. *Dessa fakultativa bestämmelser upptagas i stadgan under § 9, § 10 andra och tredje styckena, § 11, § 12 första stycket samt §§ 13, 14, 15, 17, 24, 25 och 27.* Föreskriften verkar realiter såsom en dispensföreskrift och därtill mycket ojämnt, beroende därpå, att olikheter i de utav myndigheterna tillämpade normerna icke kunna undvikas. Icke heller tages medelst densamma tillräckligt sikte på antalet rum belägna högre än i byggnads bottenvåning eller på det förhållande, att ett avsevärt antal byggnader endast skola nyttjas sommartiden. Stadgan borde i stället hava upptagit sådana minimibestämmelser för varje kategori, att därutöver av myndigheterna meddelade brandskyddsföreskrifter icke, såsom nu, behöfve regelmässigt erfordras.

I det följande betecknas de uti ovanberörda §§ upptagna, för de mindre pensionaten fakultativa brandskyddsbestämmelserna medelst en asterisk ().*

C. Med avseende å tiden för hotellets eller pensionatets inrättande. (§ 33).

1. *I fråga om de byggnader, vari redan den 1 januari 1933 idkats hotell- eller pensionatrörelse, äger vederbörande länsstyrelse medgiva sådan eftergift från de i § 7 meddelade bestämmelserna, som i varje särskilt fall kan finnas erforderlig för att icke oskäliga kostnader skola åsamkas rörelsens innehavare, dock endast såvitt genom eftergiften påtaglig fara för människoliv icke uppstår. (§ 33 mom 1).*

I fråga om denna bestämmelse se ovan under A. 2 och A. 3.

2. *Beträffande övriga hotell- och pensionatbyggnader må vederbörande länsstyrelse efter sakkunnig persons eller myndighets hörande medgiva jämkning eller eftergift från alla brandskyddsföreskrifter utom de i § 7 meddelade, under förutsättning, att betryggande skydd mot eldfara icke åsidosättes och att sådan jämkning eller eftergift icke strider mot gällande byggnadsförfattningar. (§ 33 mom. 2).*

Lagtexten är ej klart formulerad med avseende å denna bestämmelse, ehuru den allmänt tolkas i enlighet med vad här angivits. Se i övrigt under A. 2 och A. 3.

II. Fasta brandskyddsanordningar.

Enligt ovannämnda författning skola inom hotell och pensionat vidtagas följande första brandskyddsanordningar:

A. Anordningar i källare.

1. *I fråga om större hotell- och pensionatbyggnader skall mellanbotten över källare vara brandsäker. Beträffande byggnader om högst två våningar och vindsvåning behöfver tak i källare endast vara försedd med flamskyddande beklädnad. Om slutligen vederbörande länsstyrelse med hänsyn till byggnadens storlek och rörelsens omfattning anser sig kunna meddela dylikt tillstånd, må mellanbotten över källare göras allenast brandhärdig. (§ 9 *). Värmecentral skall dock alltid hava pannrum och bränsleförråd brandhärdigt avskilda från övriga delar av byggnaden. (§ 20 andra stycket).*

2. *Källarvånings förbindelseleder med andra lokaler inom byggnaden skola vara åtminstone flamskyddande beklädda samt vara avstängda med åtminstone brandhärdiga, i fals tätt slutande, självstängande dörrar. (§ 9 *).*

Beträffande mindre hotell och pensionat synes icke hava bort påfordras annat än brandhärdigt avskiljande av pannrum och bränste-

förråd från övriga delar av byggnaden.

B. Anordningar för utrymning.

1. Varje gästrum skall vara försedd med öppningsbart *fönster* av storlek om minst $1 \times 0,5$ meter. Är sådant fönster avdelat med losholtz eller post, skall avdelad del hålla minst nämnda mått. Om dylikt fönster är anbragt högt över golvet i rummet eller eljest svåråtkomligt, skall erforderlig fast trappförbindelse från detsamma anordnas ned till golvet. (§ 16).

2. Inom hotell eller pensionat, där utrymningstrapporna med deras väggar och tak icke äro brandsäkra, skall i varje sovrum, som är beläget högre än i bottenvåningen samt saknar nödbalkong med fast stegförbindelse till marken, ständigt finnas upphängd och färdig till användning en till marken räckande *livräddningslina* med bromsinrättning och livbälte av betryggande konstruktion. Å ort, varest brandstadgan icke äger tillämpning, gäller denna föreskrift även för sådana hotell eller pensionat, vilkas utrymningstrappor jämte väggar och tak äro brandsäkra (§ 28).

3. *Nödbalkong* skall hava fri gångbana om minst 50 centimeters bredd och vara försedd med fast stegförbindelse ned till marken eller ned till annan med dylik förbindelse utrustad balkong. Sådan *fast stegförbindelse* får icke anbringas framför fönsteröppning och skall om möjligt anbringas på så stort avstånd från vägg, att nedstigandet kan ske mellan stegen och väggen. (§ 11, andra stycket *).

4. Gästrum i våning en trappa upp eller högre må icke vara beläget på större *avstånd från utrymningstrappa* än 25 meter och bör hava tillgång till *två* av varandra oberoende utrymningstrappor. Då särskilda förhållanden föreligga, må vederbörande länsstyrelse god-

känna två utrymningssvägar i form av en utrymningstrappa samt en nödbalkong med fast stegförbindelse till marken. (§ 11 *).

5. *Skjutdörrar* må icke anbringas i utrymningssväg. (§ 19). *Dörr i utrymningssväg* får ej hava mindre bredd än 0,90 meter. (§ 18). *Notera*: *De svängdörrar* äro tillåtna endast om de kunna lätt sammanlösas eller äro så inrättade, att de vid en plötslig tillströmning av människor automatiskt sammanfällas. (§ 19). *Ytterdörrar* skola vara utåtgående och öppningsbara till minst 90 graders vinkel. (§ 12, andra och tredje styckena).

6. *Korridorers, förstugors och trappors fria bredd* skall rättas efter det antal personer, som kan tänkas komma att vid eldfara passera desamma. För en bredd understigande 1,2 meter erfordras medgivande av vederbörande länsstyrelse. (§ 18). *För utrymning avsedd trappa* skall på båda sidor hava säkert fästad *ledstång* utan fria ändar. (§ 17 *). *Spiraltrappa* må icke genomryta mer än en mellanbotten och icke heller stå i omedelbart sammanhang med korridor eller trapphus. (§ 11, sjätte stycket *).

7. Till förstugor, korridorer och trapphus ledande *gästrumsdörrar* skola vara försedda med *mekanisk anordning för självstängning* samt med låsinrättning, som tillåter dörren att obehindrat och tätt anslå mot karmens fals. *Fönster* samt *glasfyllning i dörrar* mellan gästrum och förbindelseled skall vara av trådglas eller annat glas med samma motståndskraft. (§ 15 *).

8. *Korridor* skall avskiljas från trapphall eller trapphus medelst *dörrar eller skiljeväggsparti med dörrar*, vilka sistnämnda skola vara självstängande och tättslutande samt endera balansdörrar eller utåtgående dörrar, öppningsbara till minst 90 graders vinkel. Dylik avstängningsanordning får ej anbrin-

gas närmare trappa än dennas egen bredd och icke heller på sådant sätt att dörrarna i uppslaget läge helt eller delvis avspärra utrymningsväg. (§ 12 första stycket *).

9. *Maskinrum för hiss* ävensom lufttrummor, som genombryta mer än en mellanbotten, skola vara brandhårdiga. (§ 14 *).

För hotell och pensionat, inrymmande samtidigt högst 16 gäster och 8 gästrum, gälla de med asterisk (*) betecknade bestämmelserna endast i den mån vederbörande länsstyrelse därom meddelar föreskrift. (§ 32). Se ovan under I. B. 2.

C. Diverse anordningar och åtgärder.

1. *Fabrik eller annan eldfarlig inrättning*, belägen i samma byggnad som hotell eller pensionat, skall göras brandsäkert åtskilt från byggnadens övriga delar. (§ 10 första stycket).

2. *Eldstad eller rökkanal* må icke anbringas på mindre avstånd från trävirke än 25 centimeter. *Kamin* skall vara uppställd å stadig plåt. *Kakelugn* skall under eldning vara försedd med ett hela eldstadsöppningen täckande, finmaskigt skyddsgaller. *S. k. kakelugnsinsats* med utbyggt bränslemagasin må ej användas. Till *värmecentral* hörande pannrum och bränsleförråd skola vara anordnade i åtminstone brandhårdigt beklädda rum. *Brännbara föremål* må endast förekomma på betryggande avstånd från eldstäder, skorstenar, kok- och värmeapparater. (§ 20).

3. *Sotning* verkställes å ort, där *brandstadgan gäller*, i överensstämmelse med berörda stadga samt vederbörande brandordning. Å *annan ort* verkställes sotning: a) För rökgång från spisel minst en gång varannan månad. b) För rökgång från annan eldstad minst en gång om året. I samband med sotning företages *noggrann undersökning*

för utronande av eventuella felaktigheter å eldstäder, murar, rör, skorstenar och dylikt. (§ 21).

Fran bestämmelsen hade utan ölägenhet bort kunna medgivas undantag beträffande sommarhotell och sommarpensionat, för vilka sotning endast borde påfordras under den tid de vore i drift.

4. *Elektriska anläggningar* skola så utföras, att desamma icke medföra fara för antändning. Vid uppsättandet skola gällande allmänna föreskrifter iakttagas. (§ 22).

5. I hotell och pensionat må i *gästrum* endast användas följande belysning, nämligen elektrisk belysning, gasbelysning, hänglampor för olja (med värmefångare) samt stearinljusbelysning. (§ 23). *Reservbelysning* skall anbringas i förstugor, korridor, trappor och övriga utrymningsvägar medelst lyktor med stearinljus, rovoljelampor eller elektriska glödlampor, beträffande vilka sistnämnda är föreskrivet användande av särskild stam- eller grenledning. Dylik belysning får i ljusstyrka ej understiga 3/4 normalljus, och till desamma hörande lampor skola anbringas så, att man från den ena lampan kan se ljuset från nästa. (§ 24, första och tredje styckena*). *Rött reservljus* inom glas av viss beskaffenhet och om 3/4 normalljusstyrka skall anbringas omedelbart invid trappgång samt utgång i det fria. (§ 24, andra stycket *).

D. Brandredskap, alarmanordningar och anslag.

1. Inom hotell eller pensionat skall i varje våning å plats i omedelbar närhet av envar utav de för utrymning avsedda utgångar eller trappnedgångar finnas uppställd en ständigt brukbar, med lock försedd, vattenfylld *assuransspruta*, rymmande omkring 25 liter. (§ 26). Plats för sådan spruta skall utmärkas genom å väggen målat eller på

annat sätt anbragt anslag. (§ 27 *).

Utom vattenfyllda assurancesprutor borde utan olägenhet också kunna godtagas exempelvis av Statens Provningsanstalt godkända kemiska eldsläckningsapparater av jämförlig kapacitet. Beträffande sådana hotell och pensionat, som endast inrymma ett fåtal gästrum å övre botten, borde det få anses tillräckligt, om en assurancespruta uppställdes i nedre våningen.

2. *Alarmklocka*, s. k. enslagsklocka, skall finnas anbragt på så många ställen, som erfordras för elfaras samtidiga tillkännagivande inom alla delar av hotellet eller pensionatet. Finnas flera *alarmklockor*, skola desamma vara förenade genom ledning, så att de kunna samtidigt igångsättas, varjämte kontakt till elektrisk alarmanordning skall vara så inrättad, att klockorna, sedan kontakten tillslagits, oavbrutet signalera, till dess kontakten fränslagits. (§ 25 *).

3. Inom hotell och pensionat skall på varje ställe, där *vit reservbelysning* anordnats, vid pass 1,50 meter över golvplanet tydligt målas eller på annat sätt anbringas ordet *Utgång* respektive *Reservutgång* och därunder *en pil* i riktning mot den utgång, som därmed åsyftas. Angående bokstävernas storlek m. m. äro detaljerade bestämmelser meddelade. (§ 24 *).

4. Genom *tryckta anslag* i samtliga gästrum skola *gästerna anmanas* att redan vid inflyttningen utan dröjsmål förskaffa sig kännedom om inom hotellet eller pensionatet befintliga utrymningsanordningar, varjämte genom tillståndshavarens försorg mot skriftligt kvitto skall till *personalen utdelas tryckta ordningsföreskrifter*, innehållande upplysning om hotell- och pensionatstadgans föreskrifter i ordningshänseende ävensom om de försiktighetsmått, som böra iakttagas vid hanterande av eld och eldfarliga ämnen m. m.. Erforder-

ligt antal exemplar av ordningsföreskrifter och anslag skola på begäran tillhandahållas genom vederbörande polismyndighets försorg. (§ 29).

Bestämmelsen om ordningsföreskrifternas utdelande mot skriftligt kvitto är betungande och utan motsvarande praktisk nytta.

För hotell och pensionat, inrymmande samtidigt högst 16 gäster och 8 gästrum, gälla de med asterisk (*) betecknade bestämmelserna endast i den mån vederbörande länsstyrelse därom förordnar. (§ 32). Mot de särskilda bestämmelserna under avdelning II finnes föga att erinra. Det hade emellertid varit lyckligt, om *dels* antalet byggnadskategorier utökats, *dels ock* bestämmelsernas tillämplighetsområden i görligaste mån begränsats till så få byggnadskategorier som möjligt.

III. *Tillsyn å säkerhetsanordningar.*

Enligt ovannämnda författning skall verkställas följande tillsyn å säkerhetsanordningarna i hotell och pensionat:

A. *Besiktning genom polismyndigheten.*

Hotell och pensionat skola *minst en gång* årligen på förut ej tillkännagiven tid *besiktigas av polismyndigheten i orten* för kontroll beträffande efterlevnaden av bestämmelserna i hotell- och pensionatstadgan samt jämlikt samma stadga meddelade föreskrifter. (§ 30, första stycket). *Ersättning* för kostnaden för sådan besiktning utgår med belopp, som bestämmas av vederbörande länsstyrelse. (§ 30, andra stycket).

Besiktningstvånget är särdeles betungande för avsides belägna landsortspensionat, då varje besiktning med hänsyn till besiktningens invecklade beskaffenhet måste verkställas av vederbörande *polischef* personligen. Om beträffande smärre pensionat utfärdades

klarare och enklare föreskrifter, kunde måhända polischeferna beträffande sådana pensionat låta verkställa besiktningen genom någon närboende, polischefen underställd polisman eller fjärdingsman.

B. Besiktning av elektriska ledningar m. m.

På tillståndshavarens föranstaltande skall en gång varje år verkställas besiktning av sakkunnig, opartisk person beträffande elektriska ljus-, kraft- och alarmanordningar med tillhörande anordningar, varvid anmärkta brister skola avhjälpas inom åtta dagar efter besiktningens avslutande. (§ 30, tredje stycket).

Uttrycket "sakkunnig, opartisk person" äger icke tillräcklig klarhet.

C. Besiktning av eldstäder m. m.

På tider, som angivits under II C. 3 här ovan, skall sotning verkställas av sakkunnig person, som därvid har att verkställa besiktning av eldstäder, murar, rökgångar och skorstenar, varefter anmärkta brister utan dröjsmål skola avhjälpas genom tillståndshavarens försorg. (§ 21).

D. Besiktningstilliggare.

Inom hotell och pensionat skall enligt fastställt formulär föras en besiktningstilliggare för anteckningar om föreskrivna sotningar och besiktningar. I liggaren har vederbörande sakkunnig, respektive myndighetsperson, att varje gång, besiktning företagits, införa anteckning om, att besiktning blivit verkställd samt vad därvid anmärkts. Denna liggare skall genom polismyndighetens försorg en gång årligen uppvisas för vederbörande länsstyrelse, som därom har att teckna bevis i liggaren. (§ 31).

Tillfredsställande efterlevnad av föreskriften om anteckning angående verkställande av sotning, besiktning av eldstäder, elektriska lednin-

gar m. m. torde i praktiken vara omöjlig att genomföra, åtminstone beträffande landsbygden med därvarande stora avstånd, där det t. ex. beträffande sommarpensionaten ofta möter oöverkomliga svårigheter för polismyndigheterna att årligen från vederbörande tillståndshavare utbekomma besiktningstilliggaren.

E. Tillgång till besiktningstilliggare.

Besiktningstilliggaren skall hållas tillgänglig för envar, som önskar se densamma, och envar, som det vill, äger göra anmälan till vederbörande länsstyrelse om försummad efterlevnad av brandskyddsföreskrifterna. (§ 31, andra och tredje styckena). Bötessandel har tillförsäkrats en eventuell angivare. (§ 45).

De under avdelning III omnämnda föreskrifterna torde endast bristfälligt efterlevas.

IV. Önskvärda författningsändringar.

A. Brandskyddsbestämmelsernas tillämplighetsområde m. m.

Brandskyddsbestämmelserna torde böra utsträckas att gälla även beträffande hotell och pensionat om högst 8 gäster och 4 gästrum (§ 4), i fråga om gästrum belägna å övre botten.

Vederbörande rörelseidkare borde vid avgivande av föreskriven anmälan om rörelsens bedrivande vara skyldig att lämna uppgift angående såväl antalet våningar i den för rörelsen nyttjade byggnaden som antalet gäster och gästrum i varje våning. Nämnda anmälan borde i stället för, såsom nu, till polismyndigheten avlätas till vederbörande länsstyrelse, vilken därom borde verkställa anteckning i hos densamma enligt § 2 mom. 2 upplagt kortregister eller liggare. Härigenom skulle sagda register respektive liggare utvidgas till att omfatta samtliga inom länet bedrivna

pensionat. Beträffande skedd anmälan skulle polismyndigheten *aviseras* genom länsstyrelsens försorg. *Vid rörelsens upphörande borde vederbörande rörelseidkare hava skyldighet avlåta anmälan härom till länsstyrelsen.*

Även för närmast större grupp av hotell och pensionat med *intill* 16 gäster och 8 gästrum borde, under förutsättning av klara brandskyddsbestämmelser, det vara tillräckligt med anmälan till länsstyrelsen om rörelsens bedrivande samt *firmaanmälan.*

Under alla omständigheter borde i mera vidsträckt omfattning än hittills uti hotell- och pensionatrörelse nyttjade byggnader *klassificeras* och hithörande brandskyddsbestämmelser *graderas*, t. ex. såsom här nedan under B. och C. föreslagits.

Vid försummad efterlevnad av brandskyddsbestämmelserna skulle givetvis åtalsskyldighet åligga vederbörlig polismyndighet, varjämte kännbara bötesstraff för sådan försummelse borde förefinnas.

B. Klassificering av uti hotell- och pensionatrörelse nyttjade byggnader.

Byggnader, nyttjade i hotell- eller pensionatrörelse, borde ur brandtrygghetssynpunkt kunna uppdelas på t. ex. följande sätt:

Klass I: I *en våning* uppförd byggnad, inrymmande *högst* 16 gäster och 8 gästrum.

Klass II: I *två våningar* uppförd byggnad, inrymmande *högst* 16 gäster och 8 gästrum, varav å övre botten *antingen* *högst* 8 gäster och 4 gästrum med *två* utrymningsvägar *eller också* *högst* 4 gäster och 2 gästrum med *endast en* utrymningsväg.

Klass III: I *två våningar* uppförd byggnad, inrymmande *högst* 16 gäster och 8 gästrum, varav större antal än nyss sagts å *övre botten.*

Klass IV: I *mer än två våningar* uppförd byggnad, inrymmande

högst 16 gäster och 8 gästrum samt med gästrum i övervåningarna.

Klass V: Byggnad, inrymmande *högst* 24 gäster och 12 gästrum, likgiltigt i vilken våning.

Klass VI: Byggnad inrymmande *mer än* 24 gäster och 12 gästrum, likgiltigt i vilken våning.

Under förutsättning att *fullt* betryggande brandskyddsanordningar vidtoges, borde byggnad, uppförd *före den 1 januari 1933*, under alla förhållanden få omändras för hotell- och pensionatändamål.

Åt hotellpersonal upplåtna sovrum samt andra till gästrum icke hänförliga rum inom för hotell- eller pensionatrörelse nyttjade byggnader borde *icke*, såsom nu, vara undantagna från varje brandskyddsbestämmelse.

C. Gradering av brandskyddsbestämmelserna.

I stället för att såsom nu vara uppdelade på endast *två* kategorier borde brandskyddsbestämmelserna vara graderade på t. ex. följande sätt:

Grad I: Inga särskilda säkerhetsanordningar.

Grad II: I gästrum å övre botten livräddningslinor. I bottenvåningen assuransspruta.

Grad III: I gästrum å övre botten livräddningslinor samt självstängningsanordningar å dörrarna till samma rum. Assuransspruta i varje våning.

Grad IV: I gästrum en trappa upp eller högre livräddningslinor. I samtliga gästrum inom byggnaden självstängningsanordningar å dörrar. Assuransspruta i varje våning.

Grad V: Samtliga förekommande brandskyddsanordningar *utom* vit och röd reservbelysning samt alarmklocka.

Grad VI: Samtliga förekommande brandskyddsanordningar.

För *samtliga byggnader* förutsättes, att åtminstone ett fönster i

varje gästrum skall äga en fri öppning om minst $1 \times 0,5$ meter.

Inom byggnader, inrymmande mer än 8 gäster och 4 rum, borde i korridorer och trappor finnas anbragta erforderliga skyltar angående inom byggnaden förefintliga reservutgångar, varjämte av polismyndigheten tillhandahållna tryckta anslag och ordningsföreskrifter för gäster respektive personal borde finnas uppsatta på lämpliga ställen inom vederbörande byggnader.

Beträffande byggnader, uppförda i större antal inredda våningar än två — utöver källarvåning och souterdras två fasta förbindelser med marken, antingen två trappor eller också nödbalkong med fast stegförbindelse ned till marken från samtliga högre än en trappa upp belägna våningar.

Inom stenhus och därmed jämförliga byggnader borde ifråga om gästrum med tillgång till två av varandra fullständigt oberoende utrymningsvägar fordran å livräddningslinor kunna eftergivnas.

D. Sotning samt besiktning av elektriska ledningar, eldstäder m. m.

I fråga om tidpunkten för vidtagande av sotning samt besiktning av eldstäder m. m. se under III. B och III. C här ovan. Om sotnings respektive dylik besiktnings verkställande borde det åliga vederbörande rörelseidkare att från förrättningsmannen införskaffa attest, jämväl innefattande vid förrättningen framställda anmärkningar, samt att till polismyndigheten i orten insända bestyrkt avskrift av samma attest.

E. Besiktning genom polismyndighetens försorg.

Besiktning genom polismyndighetens försorg borde icke påfordras i fråga om hotell och pensionat, i sin helhet beläget inom byggnads bottenvåning samt inrymmande högst 8 gäster och 4 gästrum. I fråga om hotell och pensionat, belägna

i bottenvåning och våning en trappa upp samt inrymmande högst 16 gäster och 8 gästrum, borde den ärligen återkommande besiktningen kunna uppdragas åt polismyndigheten underställda fjärdingsmän eller polismän.

F. Besiktningsliggare hos polismyndigheten.

Besiktningsliggare hos vederbörande rörelseidkare borde icke föreläggas. I stället borde hos polismyndigheten i orten föras liggare eller register upptagande samtliga inom distriktet bedrivna hotell eller pensionat, i vilket register jämväl borde införas anteckningar angående av polismyndigheten verkställda besiktningar. Sagda liggare eller register kunde då av vederbörande länsstyrelse kontrolleras i samband med de inventeringar, som ändock tid efter annan skola företagas hos polismyndigheten.

Av stort värde för länsstyrelses och polismyndighets kontroll av bedrivna hotell- och pensionat rörelser vore, att vederbörande rörelseidkare ålades att till länsstyrelsen anmäla ej mindre den beteckning, varunder rörelsen komme att bedrivas än även sin egen post- och telefonadress samt givetvis även beträffande sagda beteckningar och adresser inträffande förändringar.

V. Om begreppen brandsäker, brandhärdig och flamskyddad. (§ 6).

Brandsäker är byggnadsdel, som vid brand och därunder förekommande vattenbesprutning har betryggande hållfasthet och åtminstone samma motståndsförmåga som vägg av brant murtegel av för olika ändamål erforderlig tjocklek, dock minst 10 centimeter, och som vilar på underbyggnad av ur brandskyddssynpunkt likvärdig beskaffenhet.

Brandhärdig är byggnadsdel, som, utan att vara brandsäker, ändock vid brand och därunder före-

kommande vattenbesprutning har åtminstone samma motståndsförmåga som plankvägg med spräckpanel, rörning och puts på båda sidor. Rörning och puts eller därmed ur brandskyddssynpunkt likvärdig beklädnad på endast ena sidan benämnes *brandhärdig beklädnad*.

Flamskyddad är byggnadsdel av trä eller annat brännbart material, som vid brand är skyddad mot antändning och eldens spridning utefter ytan under åtminstone lika

lång tid som plankvägg, beklädd på båda sidor med 4 millimeters asbestcementplattor av betryggande beskaffenhet. Plattor av nyssnämnda material, tjocklek och beskaffenhet eller därmed ur brandskyddssynpunkt likvärdig beklädnad på endast ena sidan benämnes *flamskyddande beklädnad*.

Statens provningsanstalt är skyldig att efter framställning och erforderlig provning avgöra, huruvida byggnadsdel motsvarar ovan angivna fordringar.

FRÅN LÄNSFÖRBUNDEN

Stockholms läns brandkårsförbund.

T. f. Brandkonsulent: Kapten *Erik Gillner*. Exp.: Styrmansgatan 1, Stockholm.
Telefon 606308.

Stockholms läns brandkårsförbunds årsmöte äger rum i Södertälje den 21 instundande septem-ber. Firmor, som önska utställa

brandredskap, uppmanas att före den 16 sept. härom göra anmälan till brandchefen i Södertälje.

Östergötlands brandkårsförbund.

Brandkonsulent: f. d. v. Brandchef *J. M. Wahlström*. Exp.: Östergötlands läns Brandstodsbolag, Linköping. Tel. 153.

Östergötlands Brandkårsförbunds årsmöte.

Östergötlands Brandkårsförbund hade lördagen den 15 juni sitt årsmöte i samband med en kortare instruktionskurs, vilken var förlagd till Norrköpings Brandstation med början kl. 9.

I instruktionskursen och i årsmötets förhandlingar å Ströms- holmen deltog under dagen omkring 200 brandmän från 39 av de till brandkårsförbundet anslutna kårerna. Brandkårsförbundets styrelse var, med undantag av ordföranden Landshövding Karl Tiselius, som oförmodat fått förhinder, man- grant tillstädes. Svenska Brandkä-

rernas Riksförbund representerades av styrelsens kassaförvaltare direktör G. Bylund, och sekreteraren kapten Erik Gillner. Östergötlands läns Brandstodsbolags styrelse var talrikt företrädd och från Stockholms läns samt Södermanlands läns brandförsäkringsbolag hade deras verkställande direktörer tillstädeskommit. Norrköpings stads myndigheter voro även företrädda. Bland andra närvaro Borgmästaren G. A. Björkman, polismästaren Gillis Kleberg samt brandstyrelsens ordförande byggmästaren Hj. Jansson.

Kursledaren, brandchefen kapten U. Ullman bjöd välkommen och uttalade den förhoppningen, att dagens instruktioner och uppvisningar skulle för samtliga deltagare bli lärorika. Han betonade särskilt att instruktionerna komme att läggas så, att de för landsbygdens brandkärer även i praktiken kunde bli tillämpliga.

Omedelbart härefter vidtog en gymnastikuppvisning utförd av en vacker trupp av Norrköpings brandmän under vice brandchefen, kapten B. Hermanssons skickliga ledning. De i gymnastikprogrammet, vilket utdelades till de närvarande, upptagna rörelserna utfördes med utmärkt precision och visade huru stor färdighet, som ungdomlig del av en större brandkärs personal kan uppnå genom god träning. Mötesdeltagarna syntes vara mycket intresserade av gymnastikprestationerna och uttryckte allmänt sin beundran över desamma. Förmodligen komma också många av de i mötet deltagande frivilliga brandkärscheferna att, så långt ske kan, tillämpa programmet vid de gymnastikövningar, som nu redan eller framdeles komma att bedrivas vid brandkärerna.

Efter genomgången gymnastikprogram förekom undervisning i slangskötsel och materialvård samt övningar med brandredskap tillämpliga vid såväl borgarbrandkärer som frivilliga brandkärer. De frivilliga brandkärsmännen fingo deltaga i handhavandet av övningen med nämnda brandmateriel under ledning av brandchefen, biträdd av ett flertal underbefäl och brandmän.

Klockan 11 slogs alarm inom brandstationen och under brandchefens befäl följde så en utryckning med yrkesbrandkären samt tillämpningsövning förlagd till brandstationens gård. Utryckningen företogs med det för stadens yttre omgivningar och närmaste landsbygd avsedda släckningståget,

vilket består av tre brandautomobiler, därav två med fasta pumpar och en med avbröstbar motorspruta. Bemanningen utgöres i regel av 1—3 befäl och underbefäl samt 10 man. Tillämpningsövningen avsåg ett eldsläckningsangrepp och förekom härvid slangutläggning över skarv- och hakstegar, livräddningsövning med nedhopp från tredje våningen i sprängsel samt brandsegels sträckande. De olika övningarna utfördes med fart och precision samt väckte berättigt intresse och beundran från mötesdeltagarnas sida.

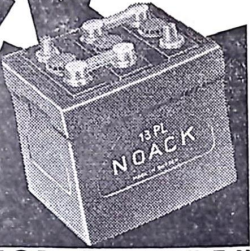
I samband med tillämpningsövningen förekom släckning av en bensenbrand, utförd med brandkårens kemiska skumsläckningsaggregat. Vid samma tillfälle demonstrerades från Svenska Skumsläcknings Aktiebolaget "Mekano-Skum sprutan" (kombinerad skum- och vattenspruta). De båda sprutorna fungerade ypperligt och det kraftigt brinnande bälet släcktes efter ett par minuters begjutning med skumvätskan.

Nästa punkt på programmet var demonstration av motorsprutor vid hamnen. Brandkårens, från Harvester Company A.-B. inköpta, brandautomobil med inbyggd kugghjulspump demonstrerades i arbete jämte en bogserbar motorspruta "typ Albin 35" från L. A. Larssons Gjuteri och Mekaniska verkstad, Kristinehamn. Mötesdeltagarna fingo här tillfälle konstatera de båda sprutornas driftsäkerhet och stora kapacitet.

Kl. 12,30 voro samtliga mötesdeltagare av Östergötlands läns Brandstodsbolag inbjudna till lunch å Strömsholmen. Vid måltiden hälsades gästerna välkomna av Brandstodsbolagets ordförande godsförvaltaren Åke Joachimsson, varvid han särskilt vände sig till de från Norrköpings stad inbjudna gästerna, borgmästaren G. A. Björkman, polismästaren Gillis Kleberg, ledamöterna av brandstyrelsen samt

Noack

är svenskt, förstklassigt och billigt.
Tel. 205 55

NORDISKA AKKUMULATOR FABRIKEN
G. C. FAXE MALMÖ

till brandförsäkringsdirektörerna G. Bylund, B. Rudling och S. Malmberg. Efter intagen måltid framförde borgmästare Björkman i ett värtaligt anförande gästernas tack till Östergötlands läns Brandstodsbolag.

Efter avslutad lunch vidtog å samma plats förbundets årsmöte. Styrelsens vice ordförande, direktör P. Tollin öppnade förhandlingarna samt hälsade samtliga närvarande välkomna och beklagade att ordföranden Landshövding Tiselius förhindrats närvara vid årsmötet.

Direktör Tollin framförde därpå förbundets tacksamhet till Norrköpings brandstyrelse, brandbefälet och brandkåren för visat tillmötesgående, för goda anordningar och väl utfört arbete vid instruktionskursen. Styrelsen för Östergötlands läns Brandstodsbolag ägnades ävenledes ett förbindligt tack för brandstodsbolagets uppföringar till främjandet av brandskyddet inom länet samt för bekostande av brandkårsförbundets verksamhet.

Innan mötet skred till vidare förhandlingar upplästes ett hälsningstelegram från ordföranden Landshövding Tiselius. Mötet förrenade sig omedelbart om avsändande av ett svarstelegram.

Styrelsens berättelse för år 1934 upplästes och godkändes, likaså revisorernas berättelse över verkställd granskning av samma års räkenskaper. Härefter företogs föreskrivna val, vilka efter i varje fall inhämtat medgivande skedde med acklamation. I tur att avgå voro ordföranden Landshövding Karl Tiselius, vice ordföranden direktör Per Tollin samt styrelseledamöterna godsförvaltaren Åke Joachimsson och direktör C. L. Sabelström. Samtliga omvaldes för en tid av tre år. Likaledes omvaldes styrelsesuppleanter och revisorer. Nyvald revisorssuppleant blev Brandchefen, verkmäst. B. Jernberg, Malmslätt.

Därefter upptogs till behandling styrelsens för Kärna friv. brandkår framställning till Brandkårsförbundet om upprättande av normaltaxa för ersättning vid eldsläckningsarbete.

Med anledning av den gjorda framställningen hade förbundsstyrelsen uppgjort följande taxeförslag:

Frivillig brandkår, som, då det förmärkes behov av brandsläckningshjälp i närmaste trakten, bör utan anmaning rycka till undsättning och som vid mera avlägsen eldsvåda bör på kallelse skynda till

bistånd så långt det kan finnas utsikt att bringa verksam hjälp, äger att beräkna ersättning *dels* med hela kostnaden för åtgående förbrukningsmedel och för ofrivillig skada å materiel och kläder, *dels* även timpenning för tiden från utryckning till inryckning av erforderligt tjänstgörande befäl med två kronor och brandmän med en krona.

Kommunal brandkår äger icke påräkna brandkårsförbundets medverkan till götgörelse för brandsläckning inom eget område, men för vederbörligen påkallad utryckning till bistånd utanför detsamma må ersättning beräknas; *dels* med hela kostnaden för åtgående förbrukningsmedel och för ofrivillig skada å materiel och kläder, *dels* även timpenning för tiden från utryckning till inryckning, samt jämväl för den tid som åtgår för nödig skötsel av materielen, med tre kronor åt erforderligt tjänstgörande befäl och med två kronor åt arbetande brandman.

Förbundsstyrelsen, som närmare prövat frågan, framhåller att det vid uppgörandet av en sådan taxa bör tagas hänsyn till de stora uppoffringar, som länets brandstodsbolag gör för befrämjandet av brandskyddet inom länet, och att utryckningar till eldsläckning, där detta bolag vore huvudsakligen intresserat följaktligen skulle taxeras lägre än när det gäller släckning, där andra försäkringsbolag vore mera intresserade då skälig höjning av taxan vid behov borde kunna påräknas.

Detta styrelseförslag föranledde livlig överläggning, som inleddes av herr Östenson, Malmslätt, vilken efter närmare motivering framhöll, att det åtminstone för de frivilliga brandkårerna borde utbetalas en lika stor timpenning till såväl befäl som brandmän, och föreslog han därtill kr. 1:50.

Ryttmästaren Casparsson erinrade om den i brandkårsförbundets tidskrift offentliggjorda taxan, som

var avsevärt högre än den nu föreslagna.

Direktör Bylund upplyste, att nämnda taxa vid upprepad tillfällen föranlett tvister och att det därför nu arbetades på en ny allmän rikstaxa för såväl yrkesbrandkärer som frivilliga brandkärer. Vid detta arbete som snart väntades färdigt, skulle säkerligen å ömse sidor befogade skäl bliva beaktade.

Herrar Lindvall i Hjulsbro, Wahlström i Ljungsbro, Clausen i Berg och Löfgren i Motala hade mer och mindre utförliga yttranden, men samtliga tillstyrkte styrelsens förslag oförändrat.

Sedan ordföranden meddelat några upplysningar, framställdes proposition om godkännande av styrelsens föredragna taxeförslag. Därvid svarades med blandade ja och nej, varpå votering med uppresning företogs och framgick därvid att styrelsens förslag godkändes med stor majoritet.

Riksförbundets sekreterare, kapten Erik Gillner, redogjorde i ett klart anförande för vidtagna åtgärder för ernående av öppethållande även nattetid av telefonstationer på landsbygden, för att brandalarm på den vägen skulle hastigare kunna spridas. Vidare redogjorde kapten Gillner för ett av brandkapten T. Mohlin, Stockholm, utexperimenterat strålrör, som samtidigt med avgivandet av en sluten kraftig vattenstråle kan inställas så, att en skärm av vatten utspriedes framför strålföraren till skydd mot förekommande stark värmeutveckling.

Vidare förekom medaljutdelning, varvid ordföranden i Östergötlands läns Brandstodsbolag, godsförvaltaren Åke Joachimsson, med mycket erkänsamt yttrande överlämnade Brandstodsbolagets guldmedalj för särskilt stora förtjänster om brandskydd till brandchefen i Norrköping kapten U. Ullman.

Centralstyrelsen för Svenska Brandkärernas Riksförbund hade på framställning av länsförbundets styrelse beslutat hedra följande frivilliga brandkärsmän med Riksförbundets medalj i silver jämte diplom. Ordföranden i Bergs frivilliga brandkårs styrelse, kapten H. G. Clausen; byggmästaren Karl Johansson, brandchef för Wäderstads friv. brandkår sedan 1915 samt medlem av brandkårsförbundets styrelse; byggmästaren Ivar Björk, styrelseledamot och sekreterare i Wäderstads brandkår ävenledes sedan 1915, samt järnhandelsföreståndaren Robert Johansson, som lika länge varit styrelseledamot och kassör i samma kår. Med framhållande av betydelsen av frivilligt påtaga förpliktelser till re dobogen kamp mot eldfaran överlämnade ordföranden hederstecknen.

Efter förhandlingarnas avslutande begåvo sig mötesdeltagarna i bilar och bussar till Åby där Kvillinge kommunala brandkårs nyuppförda brandstation förevisades. Kommunalnämndens ordförande, överläraren J. E. Lundbärg, delgav mötesdeltagarna i ett kort anförande några uppgifter rörande brandstationens byggande samt kostnaderna för densamma. Brandkårens

chef, fabrikör Einar Andersson orienterade mötesdeltagarna om Kvillinge brandkårs organisation m. m. Brandkårsförbundets vice ordförande framförde mötesdeltagarnas tack för de sakrikt lämnade upplysningarna och lyckönskade samhället för uppnått gott resultat.

Därefter togs brandstationens inre i betraktande. I bottenvåningen inrymmer samtlig brandredskap, brandautomobil och tvenne motorsprutor m. m. En trappa upp är bostad om ett rum och kök med nödiga utrymmen inredd samt ett större rum avsett att inredas till bibliotek. Bostadslägenheten är upplåten åt en brandman.

Sedan brandstationen i Åby besetts fortsattes färden till Getå Pensionat. Därstädes fingo deltagarna i utflykten tillfälle att se en samövning utförd av Kvillinge och Krokeks brandkärer. Övningen som tillbörligt kontrollerades av brandkårsförbundets konsulent utfördes i beräknad god ordning.

Härmed var programmet för brandkårsförbundets årsmöte 1935 genomgånget och mötesdeltagarna skingrades hör- och synbarligen belåtna efter en lärorik och angenäm mötesdag.

J. M. W.

HALLSTRÖMS

Brandredskapsagentur

f. d. brandlöjtnant A. Hallströms agentur

Malmö

Rikstel. 27993

Firma i brandredskap, alla slag, såsom:

Eldsläckningsapparater

Manskapsutrustningar

Slang med armatur

Alarmpapparater

Rökskyddare

Brandsegel

Stegar

m. m.

Firman Mauritz Carlsson

1:sta Långatan 13 B. — GÖTEBORG.

Rikstel. 42410.

Levererar förmånligast all slags eldsläckningsattiralj såsom:

Motorsprutor, 1:ma slangar, Normalkopplingar, Strålrör, Språng- och Brandsegel, Gas- och Rökmaskutrustningar, Stålrörsstegar, Kemiska eldsläckningsapparater av bästa och tillförlitligaste slag samt Alarmeringsanordningar.

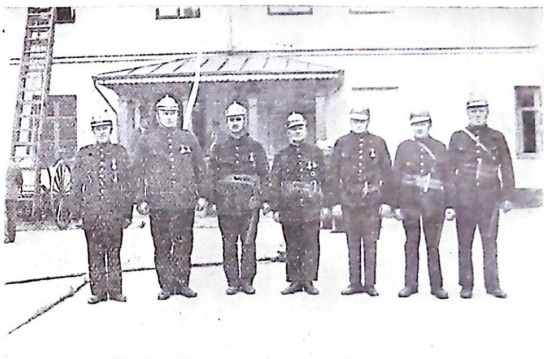
Kontrollant: Överbrandmästare C. A. Carlsson.

Skånska brandkårsförbundet.

Brandkonsulent: f. v. Brandchef N. Ohlsson. Exp.: Kungsg. 26, Malmö. Tel. 21665.

Engelholms brandkårs 25-årsjubileum.

Högtidlig medaljutdelning åt sju brandmän, uppvisning m. m.

Medaljörerna.

Ängelholms brandkår firade den 3 aug. minnet av sin 25-åriga tillvaro. Deltagarna i minnehögtiden samlades kl. 4 e. m. vid den flaggsmyckade brandstationen. Bland de närvarande märktes ordföranden i Skånska brandförsäkringsinrättningen, apotekare Fr. Montelin, Lund, Skånska Brandkårsförbundets representant, brandkonsulent Nils Ohlsson, Malmö, samt representanter för stadens olika myndigheter.

Sedan demonstration av och övning med kåren verkställdes höll direktör Stéen ett tal, i vilket han frambar ett varmt tack till Skånska brandförsäkringsinrättningen och dess representant, apotekare Montelin, för den stora generositet som brandförsäkringsinrättningen visat brandväsendet i Ängelholm liksom de övriga skånestäderna genom att lämna det avsevärda bidrag till dess verksamhet. Tal. gav även en återblick på brandväsendets ut-

veckling i Ängelholm. Att staden under de senaste 25 åren i stort sett förskonats från förödande eldsvådor — endast en större sådan har inträffat — beror, sade tal., helt visst till en stor del på brandkårens raska ingripande och dugliga arbete. De olika medlemmarna av kåren ha städse visat förståelse för sin ansvarsfulla uppgift, och kamratandan är monstergill. Tal. uttalade ett hjärtligt tack till dem alla för det stora intresse de städse ådagalagt, för visad påpasslighet, mod och nit — ett tack, vari han sade sig vara viss om att stadens innevånare instämde — samt slöt med att utbringa ett fyrfaldigt leve för Ängelholms brandkår, som livligt besvarades.

Apotekare Montelin höll sedan ett anförande, i vilket han gav brandkåren i Ängelholm sitt fulla erkännande och uttalade som ett önskemål att kåren snart måtte er-

hålla en ny brandstation. Tal. lämnade vidare en del uppgifter om brandförsäkringsföreningens verksamhet. Han erinrade därefter om den tacksamhetsskuld, i vilken Skånska brandkårsinrättningen står till de enskilda brandkärerna, och som ett bevis för företagets uppskattning av Ängelholms brandkår utdelade han följande medaljer: stora silvermedaljer till brandchefen Arnold Tengvall och vice brandchefen Otto Eldh, mindre silvermedaljen till brandförman Nils Ahlqvist, brandförman Hj. Gustafsson och brandmannen Herman Dahlström. Till sist utbringade apotekare Montelin ett trefaldigt leve för Ängelholms stad och dess brandkår, som kraftigt besvarades. Direktör Stéen frambar brandkårens tack till brandförsäkringsinrättningen för medaljerna m. m.

Skånska brandkårsförbundets representant, brandkonsulenten löjtnant N. Ohlsson, Malmö, lyckönskade sedan brandkåren och tackade den för dess oegennyttiga och gagnariska verksamhet samt tillkänna-

gav, att Riksförbundet har velat hufvudsakligen minnesdagen genom utdelning av medaljer och diplom. Till följande medlemmar av kåren utdelades därefter nedanstående utmärkelsetecken: riksförbundets medalj i silver jämte diplom till brandchefen Arnold Tengvall och vice brandchefen Otto Eldh samt riksförbundets medalj i brons jämte diplom till brandförman Nils Ahlqvist, brandförman Hj. Gustafsson och brandmännen Herman Dahlström, Alfred Nilsson och Torsten Davidsson. Ett trefaldigt leve beledsagade även denna medaljuddelning.

Direktör Stéen frambar medaljörernas tack.

På kvällen intogo brandstyrelsen, brandkåren och de inbjudna gästerna gemensam supé på Hotell Thor, varvid ytterligare lyckönskningar till den jubilerande kåren framfördes av ett flertal talare. Två filmer förevisades, nämligen Sotningsväsendet i Sverige och Till kamp mot våldelden. Även lyckönskningstelegram ingingo.

Örebro läns brandkårsförbund.

Brandkonsulent: Överbrandmästare A. W. Svensson. Exp.: Brandstationen, Örebro.

Brandväsendet inom Örebro Län.

Nora.

Intresset för brandväsendet inom länet är, glädjande nog i stigande. Nora brandkår har för en kort tid sedan erhållit ytterligare en brandbil. Medel till denna bil har brandkåren på frivillighetens väg anskaffat. Brandstyrelsen i Nora beslöt anskaffa en motorspruta om en kapacitet av 1000

ml. och för att få detta beslut fattat åtog sig brandkåren att anskaffa en bil för sprutans framforslande.

Ett par basarer och fester anordnades av kåren, varvid erhöles en grundplåt för inköp av bil.

En begagnad, men i gott stånd varande bil av märket Nash inköptes och sedan utfördes, av brand-

kårens personal, helt frivilligt, kasseribyggnaden.

Den 5 juli hade brandstyrelsen inbjudit brandkåren till supé å Nora stadshotell varvid brandchefen K. Timander till brandstyrelsen överlämnade denna bil. Borgmästaren framförde brandstyrelsens tack till brandkåren för gåvan och uttalade sin glädje över det stora intresse som alltid gör sig gällande inom brandkåren när det gäller brandskyddet och brand-

väsandets förbättrande. Kåren förfogar nu över en Tidaholmsbil med fast pump om 800 ml kapacitet jämte den nya motorsprutan och brandbilen.

Därjämte har staden en god vattenledning varför man kan anse att brandväsendet i Nora är väl tillgodosett.

Nora brandkår är värd en eloge för det oegennyttiga och uppoffrande arbete den nedlagt vid anskaffandet av den nya bilen.

Pålsboda.

Detta samhälle ligger inom Sköllersta kommun, men är ej municipal-, utan endast ett tätbebyggt samhälle vid Pålsboda station.

På initiativ av köpman O. Gran beslöto en del av fastighetsägarna inom samhället att bilda en brandskyddsförening för att om möjligt få brandväsendet något så när ordnat. Brandkonsulenten inom länet tillkallades och bistod med råd och upplysningar och beslöt föreningen att ingå till kommunalfullmäktige med begäran om anslag för inköp av brandmateriel. Efter många om och men beslöto också fullm. att bevilja ett anslag av 5400 kr. un-

der villkor att föreningen ställde sig som garant för dessa medels rätta användning. Dessutom föreskrev också fullm. att föreningen skulle bekosta upptagandet av en större brandbrunn inom samhället och att brandkåren även skulle utrycka inom hela kommunen när så påfordrades.

Den livaktiga föreningen och den frivilliga brandkåren anordnade därför basarer, fotbollsmatcher och fester för att anskaffa medel till den omtalade brandbrunnen. Upptagandet av denna var förenat med ganska stora besvärligheter enär markbeskaffenheten inom samhället är mycket svårarbetad.

Nu är emellertid en större cementbrunn iordninggjord, rymmande 70 å 80 kbm. och med betäckning av betong, en 700 ml. motorspruta av märket Albin samt slang och övrig redskap är anskaffat.

Ett nybyggt garage har av brandkårens förhåll till förvaring av redskapen, och kommer detta garage av brandkåren att inredas på lämpligt sätt.

Bibehålles samma intresse som hitintills inom föreningen och brandkåren är samhället och kommunen att gratulera.

Exemplet manar till efterföljd.

A. W. S.

Brandstegar,

s. k. skarvstegar

För brandkärer

längd 252 cm. med 7 steg å 15: — kr.

För fastigheter

längd 280 cm. med 7 steg å 11: — kr.

" 315 " " 8 " å 15: — "

" 365 " " 9 " å 18: — "

fritt Borås. Tillverkas av

Brandförman S. BOLANDER

BORÅS

Telefon: Borås 27 46

Dalarnes brandkårsförbund.

T. f. Brandkonsulent: Brandchef J. And. Carlsson. Exp.: Turisthemmet, Leksand. Tel. 329.

Årsmöte i Leksand.

Dalarnas brandkårsförbund har den 11 juni hållit sitt årsmöte i Leksand under landshövding Bernhard Erikssons ordförandeskap.

Ett stort antal av de till förbundet anslutna kårerna voro representerade genom ombud. Landshövdingen hälsade föredragshållare, ombud och övriga intresserade hjärtligt välkomna till förbundets årsmöte.

Årsberättelsen upplästes och lades med godkännande till handlingarna. Av revisionsberättelsen framgick att inkomster och utgifter under året balanserat på 4,220 kr. Behållningen vid årets slut utgjorde 2,415 kr. Full och tacksam ansvarsfrihet beviljades. Till förbundets ordförande omvaldes landshövding Eriksson och till vice ordförande omvaldes häradskrivare Sven Gottliebsson. Till ledamot av styrelsen omvaldes brandchefen Erik Ohlsén, Orsa, som jämte brandkonsulenten Carl Landström, Falun, var i tur att avgå. Den senare hade på grund av sjukdom

begärt att ej ifrågakomma. I hr Landströms ställe valdes för nästa period dir. Ingel Hellberg, Falun. På landshövdingens förslag beslöt årsstämman att till protokollet taga ett varmt tack till hr Landström för hans stora och oegennyttiga arbete inom Dalarnas brandkårsförbund. Mötet beslöt vidare att sända hr Landström ett hälsningstelegram. (Till mötet hann ej ingå meddelande om brandkonsulent Landströms på tisdagen timade dödsfall). Till revisorer återvaldes kamrer Mart. J. Norlin, Leksand, och landsfiskal Vald. Jansson, Insjön. Medlemsavgiften för till förbundet anslutna kårer bestämdes till 5 kr.

Efter en stunds diskussion om bidrag till de frivilliga brandkärerna förrättade landshövdingen utdelning av Svenska Brandkärernas Riksförbunds medalj i silver och brons. Silvermedaljen tilldelades lagerchefen G. A. Eriksson, Malung, brandchefen C. Ohlsson, Grycksbo, v. brandchefen K. Mouséng, Avesta,

brandmästare C. Vaker, Avesta. Bronsmedalj tilldelades maskinist H. Blomkvist och brandförman A. Rundgren, båda i Avesta. Till brandmästare Vaker överlämnade landshövdingen även städernas allmänna brandstodsbolags silvermedalj för mod i faror och medborgerligt nit. Samtliga medaljörer blevo föremål för årsmötesdeltagarnas hyllning, och efter utdelningen av medaljerna utbragte landshöv-

dingen ett leve för medaljörerna.

Kapten Erik Gillner höll därpå ett intressant föredrag om brandsyn på landsbygden och telegrafbyggmästare C. G. Norell, Stockholm, talade om olika sorters brandalarm. Efter föredragen följde demonstration vid ångbåtsbryggan av motorsprutor och kl. 6 ryckte Leksands brandkår ut för att släcka en fingerad eldsvåda i Leksands kyrka.

Västmanlands brandkårsförbund.

Brandkonsulent: Brandchef O. Clarholm. Exp.: Brandstationen, Västerås.

Västmanlands Brandkårsförbund

höll sitt årsmöte i Sala lördagen den 1 juni.

Av årsberättelsen framgår, att antalet till förbundet anslutna kårer under år 1934 — förbundets femte verksamhetsår — har varit 26. Förutom länet båda brandstodsbolag, som alltsedan förbundets bildande understött detsamma, ha under år 1934 bidrag lämnats även av Åkerbo härad's brandstodsbolag och Nora sockens brandförsäkringsförening och för år 1935 har även Östervåla brandstodsbolag tillkommit som understödjande.

Förbundets årsmöte hölls i Norberg och Fagersta den 6 juni med föredrag av Riksförbundets sekreterare, kapten Gillner, om "Vattentillgångars ordnande för eldsläckning" och av elektroingenjör Österberg om "Brandfara vid elektriska anläggningar". Riksförbundets propagandafilm visades vid årsmötet.

Ett flertal förbättringar inom brandväsendet i länet ha vidtagits. Brandstationsfrågorna ha lösts i Sala, Tärnsjö och Östervåla. Genom nybildandet av brandkår å sistnämnda plats har nordöstra länsdelens avsaknad av eldsläckningsorganisation avhjälpts. Motorsprutor ha tillkommit i Västerås och Fagersta. Ett viktigt steg framåt i

arbetet med landsbygdens skydd genom släckningshjälp har tagits genom avslutande av en överenskommelse mellan länsbolagen och Sala stad.

Vattentillgångarnas ordnande för eldsläckning har varit föremål för livligt intresse, särskilt i Åkerbo härad, och brandkonsulenten har utfört ett stort antal undersökningar och avgivit yttranden i dylika frågor. De båda länsbolagen och Åkerbo härad's brandstodsbolag ha enats om vissa grunder för lämnande av bidrag till dessa ändamål. Vid länsbolagens ombudsmöten har brandkonsulenten genom föredrag sökt väcka det lokala intresset för denna viktiga fråga, som dock kommit i ett mindre gynnsamt läge genom arbetslöshetens minskning och den bristande tillgången på de arbetskrafter, man avsett taga i anspråk för dessa anläggningars utförande.

Förbundets brandkonsulent har vid besök hos kärerna hållit föredrag, lett övningar och lämnat råd och anvisningar. Yttranden ha avgivits i organisations- och materiel-frågor. Ett bidrag å 250 kronor har av Riksförbundet ställts till förfogande för anordnande av en instruktionskurs, vilket bidrag jämte ytterligare för år 1935 i utsikt ställda medel från Riksförbundet avses att taga i anspråk för en dy-

lik kurs i Västerås hösten 1935.

Vid företaget val förnyades uppdragen som styrelseledamöter för de i tur avgående, landshövding W. Murray, godsägare R. Westerdahl, Kusta och brandchefen O. Clarholm, Västerås. Landshövding Murray omvaldes till ordförande och godsägare Westerdahl till vice ordförande. Omval skedde även av de avgående suppleanterna, brandcheferna C. Camitz i Sala och E. Broström i Köping. Revisorer och revisorssuppleanter omvaldes. Sedan Riksförbundets sekreterare lämnat en redogörelse för förhandlingarna med Telegrafstyrelsens rörande telefonstationers öppethållande nattetid för brandalarm m. m. vidtog årsmötets offentliga del.

Sala stads ledande kommunalmän med borgmästare I. Hedman i spetsen hade hörsammat inbjudan att åhöra föredragen. Kapten Gillner talade om "Brandsyn å landsbygden". I föredraget framhölls de många brister, som vidlåda den brandsyn, läns- och häradsbolag anställa å sina risker och redogjordes för erfarenheter å de håll, där man lämnat den föräldrade formen för brandsyn och övergått till att låta en sakkunnig person samtidigt förätta revisionsbesiktning å elektriska ledningar och brandsyn, vilken senare ej i dylika fall erfordrades varje år. Efter föredraget uppstod en stunds diskussion, därvid från brandmannahåll framställdes vissa tvivelsmål om effektiviteten av den elektriska revisionsbesiktningen å landsbygden.

Brandchef Clarholm höll därefter föredrag över ämnet "Industribrandkärer". Talaren framhöll särskilt, att tidpunkten nu vore lämplig för de industrier, som ej hade elitbrandkår, att omorganisera sitt brandväsende och ersätta det nuvarande massuppbådet av folk med en liten, väl övad och med tidsenlig materiel försedd kår, avsedd för ett första, snabbt ingripande vid eldsolycka. Med nu rådande högkonjunktur vore det lättare än an-

nars att erhålla medel till materiel och utrustning och ett driftsavbrott på grund av brandskada, vars omfattning man kanske till stor del kunde tillskriva de bristfälliga eldsläckningsanordningarna på platsen, vore just nu helt säkert ovälkommet.

Efter föredragen begåvo sig mötesdeltagarna till Sala stads nya, tidsenliga och praktiska brandstation, som sedan någon tid tagits i bruk, men nu invigdes av landshövdingen, som lyckönskade stationen till förvärvet. Brandchefen, kapten Camitz, redogjorde för Sala brandkårs organisation och demonstrerade materielen och mötesdeltagarna fingo helt säkert det intrycket, att kåren under de sista åren erhållit en brandredskapsuppsättning, som många med Sala jämförliga städer kunna avundas. Detta förhållande får till stor del tillskrivas den nuvarande brandchefens levande intresse för sitt uppdrag. Sedan brandkåren gjort en uppvisning av livräddning och pumpning med motorsprutor blev det uppställning framför brandstationen. Landshövd. överlämnade till en del nuvarande och förutvarande medlemmar av Sala borgarbrandkår Städernas Allmänna Brandstodsbolags medalj i silver. Medaljörerna voro: brandförmännen Rickard Johansson, Åke Söderholm, Knut Andersson och E. G. Lundell (resp. 32, 24, 24 och 26 års tjänst) samt brandmännen Axel Pettersson, I. Zetterberg, C. F. Ström, J. E. Landén och E. Nyberg (resp. 31, 29, 25, 24 och 23 års tjänst).

Årsmötet avslöts med lunch å Stadshotellet, där Sala stad utövade värdskapet.

O. Cm.

BILAGA.

Med detta nummer medföljer som bilaga ett cirkulär: R. C. 6, En modern motorspruta, från f:a Wilh. Ruberg, Långebro.